

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 12. rožnika 1885.

List 24.

Za mesec rožnik.

(Po Noldinu S. J.)

Ker je mesec rožnik posvečen presv. Sercu Jezusovemu, naj „Danica“ v kratkem razloži, v čem prav za prav je pobožnost presv. Serca Jezusovega. —

Predmet te pobožnosti je, kakor ime samo pové, presv. Serce našega Zveličarja. Beseda serce pa ima dva pomena. Najprej pomeni oni del človeškega telesa, ki ima namen, da pretaka in goni kri v žilah po vsem životu in ki je zatagadelj za ohranjenje življenja najbolj važen, — telesno serce. Pomeni pa tudi drugič beseda serce v vseh jezikih celo dušno življenje človekovo, njegovo voljo, želje, brepenenje, pa tudi vse razodevanja notranjega življenja, posebno pa ljubezen. Tako n. pr. pravimo: Moje serce zdihuje po Bogu; daj mi svoje serce itd.

Kdor tedaj časti presv. Serce Jezusovo v obojem pomenu, ta časti ne le telesno Serce Jezusovo, katero je bilo na križu s sulico prebodeno, ampak tudi božjo in človeško voljo Jezusa Kristusa, ktera se izraža in kaže posebno v Njegovi neskončni ljubezni do človeka. Pobožnost presv. Serca Jezusovega tedaj je v tem, da častimo telesno Serce in ob enem tudi posebej ljubezen Gospodovo; kajti ravno to je volja Zveličarjeva, ki jo je razodel svoji služabnici, blaženi Margareti Alakok, da se časti pri tej pobožnosti Njegova ljubezen v podobi Njegovega Serca in tako tudi Njegovo Serce kot podoba Njegove ljubezni. Ako bi tedaj kdo premišljeval in čistil Kristusovo ljubezen, bila bi to gotovo prav koristna pobožnost, toda ne ona pobožnost Jezusovega Serca, katero je sam razodel in katero je sv. Cerkev poterdila; in kdor bi čistil telesno Serce Jezusovo samo na sebi, brez ozira na ljubezen, ktera v tem Sercu za nas gorí, bi bilo to češčenje gotovo Bogu dopadljivo, toda one pobožnosti presv. Serca, ki jo je širila blažena Margareta, bi samo s tem še ne opravljal.

To pa ni tako umeti, kakor da ne bi smeli med molitvijo ali premišljevanjem nikdar samo na Serce ali ljubezen posebej misliti, ker poglavitni predmet te pobožnosti je in ostane neskončna in nezmerna ljubezen Sina Božjega, ki je dal svoje življenje za človeški rod, ki nam je zapustil samega sebe v presv. Rešnjem Telesu. Le ker je ljubezen nekaj nevidnega in vzvišenega, mi pa smo navezani na svoja čutila, je bilo treba za to

ljubezen nekega znamenja (simbola). Najprimerneje in najbolj naravno znamenje ljubezni je pa ravno serce. Jezusovo Serce je verh tega najprimerneje sredstvo, da povzdigne človeka do spoznanja in češčenja Božje ljubezni. Iz tega vsak lahko razvidi, kolikega pomena je ta pobožnost presv. Serca Jezusovega, kakor jo sv. Cerkev priporoča in razširja, češčenje telesnega presv. Serca. Zato vidimo, da v tisti meri, kakor se časti telesno Serce Gospoda našega, raste tudi pobožnost do Njegove ljubezni in tudi naša ljubezen do Njega. Zato premišljajmo najprej, zakaj smemo in moramo častiti telesno Serce Jezusovo. —

Kar tedaj v tej pobožnosti najprej častimo, je telesno Serce Jezusovo, Serce iz mesa in kervi, ki je tukaj na zemlji v Gospodovih persih skozi 33 let bilo, ki je bilo na križu po smerti prebodeno; Serce, katero sedaj spremenjeno živi v častitljivem telesu Zveličarjevem na desnici Boga Očeta in ki je tukaj na zemlji resnično pričujoče v podobi kruha. To serce v zvezi z osebo Gospodovo in z drugimi deli Njegove božje in človeške narave je predmet našega češčenja. Za opravljanje pobožnosti je velike važnosti, da si nekoliko predstavimo visokost in vzvišenost presv. Serca. Premišljajmo v ta namen pet prednosti, ki so telesnemu presv. Sercu Jezusovemu in posebej le njemu lastne.

1.) Presv. Serce je najplemeniteji in najimenitnejši del Jezusovega telesa. Ako umerje kdo mogočnih tega sveta, se položi njegovo truplo v dragocen grob; serce pa velikrat odločijo iz pere in ga skerbno hranijo v srebrnih in zlatih posodah. Vzrok temu je splošno prepričanje vseh narodov, da je serce iz mnogih ozirov najimenitnejši del človeškega telesa. Pa tudi Bog sam večkrat čudežno ohrani serce svojih svetnikov nespremenjeno. Serca sv. Terezije, sv. Frančiška Salezija, sv. Jožefa Kalasanskega, sv. Karola Baromeja so še dozdej ohranjene.

Serce, katero ta mesec častimo, je najzlahtnejši del Jezusovega telesa; in kako telo je to? — Telo spočeto od sv. Duha v telesu Marijinem, telo, ki se je rodilo od njene najčistejše in nedolžne kervi, telo, ki je imelo v sebi moč čudežev. Ko je holna žena, o kateri nam pripoveduje sv. evangeliij, dotaknila se roba Krastusovega oblačila in takoj zadobila željeno zdravje, se oberne k nji Jezus, rekoč: „Nekdo se me je dotaknil; čutil som namreč, da je izšla od mene moč.“ (Luk. 8, 46.) Bila je

čudežna moč njegovega sv. telesa, ki je ženo ozdravila. In ako sv. evangelist Luka pravi (6, 19), da se ga je hotela vsa množica dotakniti, „ker je izhajala od njega neka moč in vse ozdravila,“ s tem naznanja, da je imelo Jezusovo telo moč, čudeže delati. Ko je prijel Kristus Najmskega mladenca za roko in mu rekel: „Mladič, pravim ti, vstani (Luk. 7, 14), je bila zopet čudežna moč Jezusovega telesa, ki ga je od mertvih obudila. — Kaj častimo v najsvetejšem Zakramentu in kaj prejmemo pri sv. Obhajilu? Ali ne tudi presv. Telesa našega Zveličarja? In, ali se ne kaže tudi v učinkih in sadu sv. Obhajila čudežna moč Kristusovega telesa? Sv. Obhajilo stori v duši to, kar stori jed in pijača v telesu: ono ima v sebi moč, nadnaravno življenje v duši ohraniti, pospeševati. Ta moč pa prihaja iz Jezusovega presv. Telesa: „Moje meso je zares jed“, pravi Gospod (Jan. 6, 56), ne: moja Božja narava ali moja duša, ampak: moje meso, da bi nam s temi besedami naznanil, da je v Njegovem Telesu ona moč, kateri pripisujemo vse sadove sv. Obhajila. Nadalje tudi poživí sv. Obhajilo kal neumerjočnosti, kal prihodnjega vstajenja. Kdor je le enkrat v svojem življenju vredno prejel sv. Rešnje Telo, umerje sicer in njegovo telo se položi v grob in v grobu strohni; ako je pa umerl v stanu milosti Božje, ne bo truplo za zmiraj v zemlji počivalo, on mora iz groba vstati, mora oživeti in njegovo telo se spremeniti; to pa zato, ker je prejel Telo Gospoda našega, ki je rekel: „Kdor je moje telo in pije moje kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan“ (Jan. 6, 55). To vzrokuje Telo Jezusovo, in najzlahtnejši del tega Telesa je ravno Njegovo presv. Serce, katero častimo v pobožnosti presv. Serca Jezusovega.

Telo Jezusovo je tudi ono telo, katero je pripravil nebeški Oče svojemu edinorojenemu Sinu, da bi s tem Telesom spravil človeštvo z razžaljenim Božjim veličanstvom, da bi odrešil in posvetil grešni svet. Kar niso bile v stani storiti vse daritve starega zakona, namreč zadostenje za greh in pravo, notranjo svetost duše, to je naredil Kristus z daritvijo svojega sv. Telesa in svojega terpljenja na križi. Serce pa, katero častimo, najimnitnejši, najpoglavitnejši in bistveni del darovanega Telesa Jezusovega, je tako združeno s presv. Telesom, da bi eno brez drugega ne moglo obstati.

2.) Serce Jezusovo je ona posoda, v kateri je predraga kri našega Odrešenika. Serce stori s svojimi udarci in s svojim gibanjem, da se pretaka kri po vsem telesu in tako ohrani življenje. V onem hipu, ko neha serce bití, kri zastane in življenje neha. Serce, katero častimo, je s svojimi udarci, svojim gibanjem pretakalo predrago kri Zveličarjevo skozi 33 lét in s tem ohranilo najdražje življenje na zemlji, katero je le za nas živelo od prvega nastopa na svet („Beseda je meso postala“) do zadnjega zdihljeja na križi („dopolnjeno je“). Presv. Serce je dobilo v dan vstajenja nazaj prelito kri v presvitljenem stanu in tako nadaljuje svoje delovanje v častitljivem telesu Gospodovem na vse veke.

Odrešeni smo s predrago kervjo Kristusovo. Velika skrivnost je v tem, da nas je Bog milostno odrešil s kervjo svojega Sina. Za odrešenje bi ne bilo treba vsega nezmerno velikega terpljenja Sinu Božjega, bi se mislilo po slabem človeškem umu. In vendar nas je odrešil s svojo kervjo v smerti na križi. Da je bila dragocena kri odkupnina za naše grehe in cena našega zveličarja, je ravno tako znajlba Božje ljubezni, kakor najsvetejši Sakrament. In koliko Božjih lastnosti nam odkriva ta skrivnost! Kako natančna mora biti njegova pravičnost, kako nedosegljiva njegova svetost, kako brezmejna njegova ljubezen, ako je morala biti predraga kri edina primerna odkupnina za človeške grehe in edino zado-

stilo razžaljenemu veličanstvu Božjemu! Presveto Serce je nekako bilo darilna posoda, ki je izlivala v terpljenji Gospodovem predrago kri za grebe vsega sveta; in še zmiraj se razliva po odrešenem človeštvu v sv. sakramentih in dan na dan se daruje pri sv. maši kot spravna in zadostivna daritev nebeškemu Očetu, še vedno se prejema ta sv. kri v svetem obhajilu v podobi vina, ki rodi device in poterja mučence. Kako častivredno mora tedaj presv. Serce Jezusovo že zato biti, ker je v tako tesni zvezi s presv. Kervjo Kristusovo, ktera sama se že davno daleč po svetu pobožno časti.

3.) Presv. Serce je bilo v najtesnejši zvezi z vsemi notranjimi občutki Jezusovimi. Znanu je vsakemu iz skušnje, da človekovi občutki na noben del človeškega telesa tako ne vplivajo, kakor na serce. Strah, groza, nesreča stisne serce in serce bije bolj počasi; upanje in veselje, jeza in gorečnost stori, da bije serce hitreje in močnejše; in ljubezen celo serce nekako pregreje, in tako moč more zadobiti ta notranji ogeuj, da je u. pr. sv. Stanislav moral večkrat po zimi teči k vodnjaku in si z mokrimi tenčicami ohladiti vroče serce: ni mogel zdržati ognja, ktereга je vžigala v sercu Božja ljubezen. —

Serce Jezusovo je bilo čisto vsacega slabega nagunjenja; le najsvetejši in najčistejši občutki so se v presv. Sercu rodili. Bilo je v najtesnejši zvezi z vsem notranjim življenjem Zveličarjevim. Od veselja se je razširilo, ko so prišli ubogi pastirci in modri od jutra k jaslicam molit novorojenega Zveličarja; hitreje in močnejše je bilo, ko je v sveti jezi izganjal iz hiše Božje prodajalce, in ko je ostro prijemal v svojih govorih hinavske farizeje; skerčilo se je valed strahu pred smertjo na Oljski gori s tako močjo, da mu je kri stopila po obrazu ter je kervav pot tekal na tla. Kaj je ljubezen sv. Stanislava proti ljubezni Jezusa Kristusa? Kako je moralo goreti Serce iz ljubezni do Boga in do nas! Blažena Margareta je vidila v svojih prikaznih Serce Jezusovo kakor razbeljeno peč, iz katere je švigal visok plamen in Jezus ji je rekel, da Njegovo Serce je tako polno ljubezni do ljudi, da ne more več svoje goreče ljubezni v Sercu prikrivati.

4.) Presveto Serce je naravna podoba in spomin dušnih občutkov Jezusa Kristusa. Bolj primérnega znamenja ljubezni ni, kakor je serce. Vselej in povsod je bilo zato serce podoba ljubezni. Vzrok, zakaj vsi narodi tako mislijo, je pred vsem ta, ker si je delovanje serca in ljubezni tako zelo podobno; kar je namreč serce za telesno življenje, to je ljubezen za nravno (duhovno), za dušno življenje. Serce naredi s svojimi udarci, da se pretaka kri po celem životu in ohrani ter pospešuje tako človeško življenje, in tako je serce središče človeškega življenja; enako je tudi ljubezen središče celega dušnega življenja in iz ljubezni izvirajo vsa naša dobra ali slaba djanja. Kakoršna je ljubezen, taki je človek, tako je vse njegovo obnašanje, vsa uravnost ter duhovno življenje! „Ako ljubiš svet, pravi sv. Avguštín, potem si sveten; ljubiš pa Boga, svésto ti rečem, boš Božji.“ Ljubezen je prvo, kar nagiba voljo in djanje.

Drugi vzrok, zakaj serce pomeni ljubezen, je tudi ta, da vsi občutki, posebno pa močnejši, imajo veliko moč do serca, kakor je bilo že rečeno. Kakor pospešuje radost in veselje duhovno življenje, tako tudi delovanje serca; in kakor skerbi in žalost ustavljajo napredek dušnega življenja, tako tudi ustavljajo udarce serca. Kolikor bolj se tedaj notranji občutki kažejo v delovanji serca, toliko pripravneje in naravneje znamenje ljubezni je serce. Ta podoba je postala že tako navadna in splošna da vsak, ko vidi serce, se spominja na ljubezen.

To je tudi vzrok, zakaj gre presv. Sercu Jezusovemu tako posebno in imenitno češčenje. Prašalo se je, zakaj posebej častimo ravno Serce, in ne posebej tudi Kristusove s ternjem kronane glave, ali z žebli prebodenih rok? Glavni vzrok je ta, ker je presv. Serce podoba in spomin neskončne ljubezni Gospodove. In tako je presv. Serce najbolji pripomoček, da se merzla in ledena človeška serca vžigajo z ljubeznijo do Boga in Zveličarja. Kdo bi mogel pač pogledati Jezusovo Serce in ne občutiti v sebi vsaj malo ljubezni in zahvale? Saj se mora nehoté spomniti velike in brezmejne ljubezni Njega, ki nas je ljubil z večno ljubeznijo; ki, ko je ljubil svoje, ki so bili na zemlji, jih je ljubil do konca.

5.) Presv. Serce Jezusovo je najtesneje združeno z drugo božjo osebo. Vera nas uči, da ima Kristus božjo in človeško natoro z dušo in s telesom, da je pravi Bog in pravi človek skup. Kaj sledi iz tega za našo pobožnost? ... Moje serce je serce moje osebe, je človeško serce. Ali je vredno spoštovanja? Kolikor blažji, bolji, svetejši je človek, toliko večjega spoštovanja je vredno njegovo serce. Serce sv. Terezije je Bog do sedaj ohranil nestrohnjeno; zelo ga častijo pobožni Španjci; od vseh strani prihajajo romarji skupaj k njenemu sercu, ker je serce te hrabre, neustrašive in svete device. Ali — serce njeno ostane vendar le človeško. Presv. Serce Jezusovo pa je božje Serce, ker Kristus ni bil le človek, ampak tudi pravi Bog. Zato gre Jezusovemu Sercu tisto češčenje, katero gre Bogu samemu. Zaradi združenja z drugo Božjo osebo je presv. Serce posebnega božjega češčenja vredno.

Zastran teh prednosti smemo in moramo častiti presv. Serce. Toda videli smo, da pobožnost presv. Serca ne obsega samo češčenja telesnega Serca Jezusovega, ampak tudi vse, kar presv. Serce pomeni in na kar nas posebno spominja, obsega Jezusovo ljubezen do nas, ves zaklad svetosti in čednosti našega Gospoda in Zveličarja.

Kako jo je zeléneo v nemškem Gradcu skupil!

Pravijo, da Gradec je najbolj liberalno avstrijskó mesto. Nekteri ondotuiki si blezo res na to nekaj domišljujejo. Posebno vesel pa mora biti starodavni sovražnik človeštva tacega prostomišljaštva; in ker se je bližal prelepi praznik presv. Rešnjega Telesa, je hotel tam v tem liberalnem mestu napraviti nekako „besedo“ ali liberalno veselico, t. j. „demonstracijo“ zoper Najsvetejšega. Pošepetal je nekim gospodom na ušesa; naj nasvetujejo v mestnem odboru, da naj se srenjski odbor kot korporacija ne vdeležuje procesije sv. R. Telesa.

Dictum factum — sklep je storjen, sprejet, naznanjen po časnikih in zeléneo je poskočil, zakričal: Veni, vidi, vici, in začel je plesati.

Toda, kakor se vsako Bogu nasprotno delo prej ali kasneje skaže za šušmarijo, tako je bilo tudi tukaj z omenjenim sklepom: začele so strele vanj udrihati! Perva strela je z jasnega udarila 1. rožnika; kajti poglavar Kübeck je prepovedal ta mušji sklep kot postavam nasprotni in kot demonstrativno djanje zoper cerkev, ki je priznana po postavah, in toraj je sklep zoper njene vredbe; to pa še toliko bolj, ker ta sklep bridko žáli versko čutilo katoliškega prebivalstva, ki je po največi večini katoliško. — Druga strela je udarila na ta čudni sklep v sam praznik sv. Rešnjega Telesa, kajti mestni župan sam in več srenjskih odbornikov se je vdeležilo sijajne procesije. — Tretja strela pa je popolnoma sterla sad onega sklepa, ker procesija je bila letos tako velika, obilna in sijajna, da davno davno ne pomnijo take. Cearske kraljeve vradnje v velikem številu s prevzvišenim

gospodom poglavarjem na čelu, deželni glavar, vsi vojaški častniki, katerih ni služba zaderževala, z deželnim poveljnikom fzm. baronom Kuhnem na čelu, so se slovesnosti vdeležili. To je dosegel magistratni sklep s svojim nagajanjem.

Tako je tedaj pekel dosegel ravno nasprotno tega, kar je namérjal: vse mesto je v veri poživiljeno, vsak poštnjak, ki ima le še iskrico katoliškega občutka v persih, je globoko v sercu razdražen s toliko prederznostjo teh čudnih prostomišljakov, in verjetno je, da mlačnim in dremajočim Gračanom bode to več k zbujenju pripomoglo, kot so vse postne pridige in šmarnične premišljevanja. Po vsem katoliškem svetu pa se bode tudi razlegalo: „Slava poglavarju Kübecku,“ kajti je eno pošteno zasolil liberalcem!

Z dobitvijo največi vojske bi si Kübeck ne bil pridobil tolike slave, kolikor si je pridobil z zaverženjem omenjenega sklepa. Bog nam daj več takih móz in kmalo bodo utibnili in se v temne kote poskrili veri sovražni mračnjaki!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. *Cerkveno slovstvo.* Theologisch-praktische Quartal-Schrift. Herausgegeben von den Professoren der bischöfl. theol. Diöz.-Lehranstalt (in Linz). Verantw. Redacteurs: Jos. Schwarz, wirkl. Consist.-Rath u. Prof. der Pastoral-Theologie, und Dr. Math. Hlupmair, Prof. der Kirchengeschichte und des Kirchenrechtes. —

Tega bogoslovskega trimesečnika izhaja vsake kvatre po en zvezek 8—9 tiskovnih pól v osmérki; prvi letošnji zvezek pa ima celo 15 pól. Cena za celi letnik je 3 gl. 50 kr. Pošlje se po nakaznici z napisom:

An die löbl. Redaction der Quartalschrift in Linz, Harrachstrasse Nr. 9. (Naročuje se lahko tudi po bukvoštstvu.)

Z dobro vestjo smemo reči, da ta verli časnik popolnoma vstreza napisu „bogoslovsko-djanski“ časnik. Tvarine so zbirane z veliko marljivostjo, točno obdelovane, zelo mnogotere, pa vse djanskemu dušnemu pastirstvu čisto primérne. Na prvo stojé daljši članki v lepem številu, potem premnoge prav praktične drobnine. V dokaz tega zadostuje, ako ob kratkem poznamnjamo za zdaj obség prvega zveska. V I. so spisi: Povišanje božje čednosti — vere. Nekatoličani kot priče pri katoliškem kerstu — če so dopušeni? — Kosmologija sv. Justina. — O molitvah in oznailih po pridigi. — Osebna (domača) pobožnost in osebno duhovno pastirstvo. — Pogojni kerst. — Družbinski nasledki odpravljenja samostanov na Angleškem. — Učenik odgoje sploh in posebej verske izreje. — Strenje nóg in prebodenje s sulico pri Jezusovi smerti. — Če smé katoliški pravdosreduik v severni Ameriki sprejemati pravde za ločenje zakonov? — Nasledujejo prasanja in dogodki v duhovskem pastirstvu: Štirje primérleji iz južne Afrike 1—4. Zapeljevanja k grehu ali kaznivnemu djanju. — Cooperatio materialis ad aliorum peccata. — Communicatio in sacris cum haereticis. — Ali kriva prisega ali pa zguba dobrega imena. 5. Goljufna kupčija s konji. (Zgodí se dostikrat tudi pri nas. Vr.) 6. Če je dopušeno nevradnemu človeku ovaditi navadnega tihotapca, da bi s tem sam sebe okoristil? — 7. Dva velikonočna obhajanca. 8. Premehkota in preojstrost pri mérjenji povracila pri tatovih lesa. — 9. Podeljenje zakramentov za bolnika po redovniku. 10. Rešenje neke oblube. — 11. Beseda nekega škofa, kako naj se otroci napoljujejo k obudovanju skesanja. 12. Zmota v osebi. 13. Spoved

zunaj domače duhovnije. 14. Boter, ne da bi zato vedil? 15. Na katerem mestu naj stoji Commemoratio de praecepto v dnevnicah in pri sv. maši? 16. O številu molitev pri péti maši za mrtve. — 17. Kakošne barve naj bo štola pri obhajnji extra Missam? 18. Dozdeven zakon. 19. Povernitev zarad požiga. 20. Zavarovanska družba. 21. Klandentinski zakonski zadržek. 22. Sum zakonskega zadržke. 23. Oprostenje od zakonskega zadržka disparitas cultus po poganskih deželah. 24. Imén družbenikov molitvenega apostoljstva ni več treba pošiljati vélikemu predsedniku.

Zatem sledí pregled slovtva od str. 136—177 in sicer 20 raznih rečí. Dalje: Kirchliche Zeitläufe v. Msgr. Dr. Speicher. — Določila bavarske države v cerkvenih rečéh. Poslednjič še 53 kratkih prašanj in naznanil; pogled koledarjev; kazalo brošur in časopisev. Mnogoterost je toliko in tako rabna pro sacerdotibus, da ima — djal bi — čitatelj z enim zveskom dosti opraviti, ako ga hoče dobro prebrati, predno drugi pride. Reči smemo, da za duhovsko pastirstvo se ne najde lahko čašnik koristniši memo tega.

K temu naj še pristavimo, da so sodelavci prav raznoteri učeni možje iz raznih krajev, n. pr.: Dr. Ernst Müller in prelat dr. Fr. Lavrin z Dunaja, dr. Springl iz Prage, dr. V. Thalhofer, dr. Jac. Schmitt iz Freiburga, dr. Eiselt iz Litomeric, P. A. Kobler S. J. iz Inomosta, dr. Schmid iz Gradca, prof. A. Zeininger iz St. Franciška v severni Ameriki itd., itd.

Iz tacih dobrih dušnopastirskih spisov se zlasti gg. bogoslovci in mladi duhovni lahko učijo, kako lepo in imenitno je duhovno pastirstvo, pa kako škoda je dragi čas gubiti in ga obračati za manj potrebne ali celo prazne rečí, namesto za visoki in prevažni svoj poklic.

Iz Štent-Vida nad Ljubljano. (Cerkvene slovesnosti.) Častitljive cerkvene slovesnosti, katere smo pred kratkim pri nas obhajali, so pač vredne, da se jim tudi v verli „Zgodnji Danici“ mali spominek ohrani. Teden po Binkoštih so razni slovenski listi prinašali „Vabilo“ k slovesnemu blagoslovljenju nove zastave „katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“ z obširnim sporedom, kakor se je tudi v nedeljo, na praznik sv. Trojice, prav častito in brez najmanjšega nerada, v največe veselje domačih in tujih sijajno veršilo.

Točno ob desetih pripeljali so se prevzvišeni gospod knezoškof, ter se ustavili blizo cerkve, pred velikim, krasno ozališanim in na mogočnih mlajih slonečim slvolokom. Tu so jih že pričakovali preč. dekan in stolni župnik g. Urbas, blagorodni g. okrajni glavar, domači g. župnik in trije sosednji, prečastita gospoda Janez Gnjezda in Anton Keržič, in deset gospodov bogoslovcev. Ko so na najveljavnejši gospodje premilostnega gospoda knezoškofa ponižno pozdravili, podali so se višji pastir med veselim zvonjenjem, mogočnim streljanjem, orgljanjem in potjem vzvišene himne „Ecce Sacerdos magnus“ v cerkev, kjer so sredi cerkve ob stranéh stala povabljeni društva v „špalirji“.

Premilostni gospod knezoškof počastili so, kakor navadno, presv. Rešnje Telo, in se nemudoma podali na leco. Slovesna tihota postane v cerkvi. Premilostni gosp. knezoškof govorili so jako milo in ljubeznjivo. Naznanjali so v prelepih besedah veselje, da se je v Šent-Vidu ustanovilo katoliško rokodelstvo društvo. Razlagali so pomen zastave, najpred, kaj pomeni križ verh zastave, potem kako naj rokodelci posnemajo svojega velikega patrona sv. Jožefa, čigar slika je poglobitna na zastavi; za izgled potrebne stanovitnosti v dobrem postavili so jim sv. Vida, katerega slika tudi kinča novo zastavo. In slednjič so vse vernike blagoslovili. —

Precej po nagovoru začeli so se premilostni gosp. knezoškof oblačiti v krasno pontifikalno opravo na pri-

pravljenem prestolu poleg velicega oltarja, ter so potem služili slovesno pontifikalno sv. mašo. Petje na koru bilo je doslednje-cerkveno, kakor navadno. Po sv. maši sledil je blagoslov zastave, pri katerem so premilostni gospod knezoškof tudi prvi žebliček zabili v zastavo, in sicer, kakor v imenu presv. Trojice, s trikratnim udarcem.

Kakor je bil vhod v cerkev veličasten, tako je bil tudi izhod slovesen. Prevzvišeni gospod knezoškof podali so se v duhovnico, kamor jih je vojaška godba spremila, in silnam nožica ljudstva. Po kratkem oddihljeji zapustili so vse oveseljene Šentvidce, ki so silno ponosni na to, in smejo v resnici ponosni biti, ker jih je dohitela nekaka zgodovinska čast, da so novi premilostni gospod knezoškof v svoji škofiji zunaj mesta Ljubljane, v prvo v Šent-Vidu slovesno pontificirali.

Predno so pa zapustili Šent-Vid, so v znani ponižnosti svoji, ki je vse navzoče do solz ganila, storili še peto telesno dobro delo keršanskega usmiljenja, ki veli bolnike obiskovati. Naš spoštovani gospod kaplan Leopold so namreč ravno nekaj dni pred omenjeno slavnostjo oboleli, ter so morali v postelji ostati (in so še; pa se vedno boljša). Gospod župnik povedali so to premilost. knezoškofu, ki so odgovorili, da hočejo gosp. kaplana obiskati in so res v družbi gospoda župnika podali se v kaplanijo k bolnemu gospodu; vsedli so se poleg postelje, prijazno in ljubeznjivo se pogovarjali z njimi, in jih tolažili. —

Drugi, zabavni del slavnosti, veršil se je „pri Kraljiči“ na vertu. Domači gosp. župnik so kot predsednik društva pozdravili s serčnimi besedami došle goste, na kar je sledilo običajno zabijanje žebeljev v novo zastavo. Omenimo naj, da je g. Onton Belec zabil žebelj v imenu sv. Križa, preč. g. Jan. Gnjezda v imenu sv. Jožefa, in domači g. župnik v imenu sv. Vida. —

Pri obedu napijalo se je sv. očetu Leonu XIII, presviti. cesarju, premil. knezoškofu, blagorod. g. okrajnemu glavarju, preč. g. dekanu Urbas-u itd.

Ob štirih je bil slovesni sklep Šmarnic, katero slovesnost so vodili Dobrovski župnik, preč. gosp. Jernej Bažnik. Vsa društva vdeležila so se Šmarnic. Po doveršeni cerkveni svečanosti je bil slovesen obhod vseh društev z zastavami po vasi gori in doli, med spremljevanjem vojaške godbe. Po koučanem obhodu poslovil se je priljubljeni, blagorodni gosp. okrajni glavar Mahkot od vseh društev z blagimi besedami, katere je zaključil s povdarkom: „V ra mora biti podlaga vsakemu društvu, drugač ne more obstati, ampak prej ali slej mora razpasti!“

Kakor se je vsa slovesnost lepo in veličastno pričela in veršila, ravno tako lepo, tiho in mirno se je dokončala. Ob desetih zvečer je bilo že vse tiho in mirno po vasi, kakor bi bili vsi ljudje izmerli. To je kaj lepo in hvale vredno. —

Zdaj pa še nekaj. Šent-Vid je kraj, ker so se, in se bojo še letos veršile najlepši in najveličastniši slovesnosti v naši deželi. Obhajati se ima, ako Bog dá, na jesen, osemstoletni spomin obstanka le-te starodavne duhovnije. Priprave za osemstoletnico se veršijo, kar je mogoče veličastno in dragoceno. Dan pred sv. Telesom so h krati slovesno prinesena v Šent-Vid tri nova lepa bandera, katerih največe, namreč bandero Šentvidske srenje, je res prava krasota. Izdelala je to bandero gospa Ana Hofbauerjeva v Ljubljani tako krasno, da je vredna vse pohvale in priporočila vsem, ki potrebujejo enakih stvari. Sližo za bandero zgotovil je gosp. Miroslav Tomec. Tudi to sliko so izvedenci v Ljubljani močno hvalili. Gospod Anton Belec je pred kratkim zgotovil mogočen svečnik, luster, za 20 sveč, ki se bode o osemstoletnici obeil v cerkev. Zdaj visí v njegovem

stanovanji in ga vsakemu, kdor bi ga hotel viditi, rad pokaže. Kolikor nam je znano, ne vemo za lepšega v deželi. *

Ljubljanski pasar, g. Henrik Zadnikar, postavil bo na veliki oltar zelo velik, ves v ognju pozlačen tabernakelj, in gosp. Miroslav Tomec slika nov križev pot za farno cerkev. Osnoval se je slavnostni odbor, ki ima vse potrebno oskerbeti, da bode slavljenje osemstoletnice, kar bo mogoče, spodbudno in dostojno.

Program obhajanja osemstoletnice, ki se prične 20. sept. in konča 18. okt., razglasil se bode slovesno v cerkvi v dan Marijinega vnebovzvetja, in potem v nekterih časopisih. Bog daj srečo!

Iz Bohinja, 1. junija. (Nov zvon. Raznoterosti.)
(Konec.) Kako bi se motil človek, ki bi menil, da so ti oddaljeni kraji morebiti nekoliko zapuščeni v cerkvenem in dušnem oziru! Že lepe snažne cerkve pričajo, kakošen duh veje todi. Kako ponosno in veličastno se dviga nova bistriška cerkev, sozidana s potom in tudi solzami verlega bistriškega župnika in njemu vdanih faranov! Kmalu bode dovršena in letos proti jeseni posvečena. To bode slavni dan za Bohinj! Zunanja stran te cerkve je res veličastna, nič manj pa ne tudi notranjost. Stranjskih oltarjev še manjka in klopi. Kar je pa dodelanega, je priprosto pa okusno. Pa tudi druge cerkve so izredno lepe. V Srednji vasi tako mogočno kraljuje cerkev nad celo dolino, da je zanimivo opazovati jo. In znotraj — kako lična in snažna, akoravno je dokaj velika!

O bohinski preteklosti pa najbolj priča sicer mala a prezanimiva cerkev sv. Janeza K., ob jezeru, zidana v gotičkem zlogu. Slikarij ob stenah se ni mogoče dovolj nagledati. G. župnik jo namerava popraviti v prvotnem zlogu, kajti sedaj je s poznejšim pozidavanjem na vse strani skažena. Kakor cerkve, tako pričajo tudi navadne in nenavadne slovesnosti o skerbi gospodov župnikov. Pred kratkim je bilo slovesno blagoslovljenje sv. križevga pota v Bistrici; v Srednji vasi je bil pred tremi leti misijon in leto potem ponovljenje misijona. Le ena težava je, ki tlači sedaj bohinske gosp. župnike: brez duhovnih pomočnikov ste obe težavni fari: bistriška in srednjevaška. In pomisliti je treba, da ste duhovniji jako raztegnjene: kaj pa še, kader je treba k kakemu bolniku na planine, kamor se rabi šest ur hoje! Zato po pravici zdihujeta župnika, zlasti z delom obloženi bistriški gospod — po duhovnih dobrih pomočnikih. In ljudem je tudi težko, zlasti kar je še koprivniški gospod tako bolan, da ne more ničesa opravljati. (Ravno umerl.) O kedaj bodo prišli zopet časi, da ne bode primanjkovalo delavcev! Pač ni mogoče nikdar dovolj priporočati ljudem, da naj molijo za dobre dušne pastirje. Da bi dobrotljivi Bog tudi v tem oziru bil milosten tem lepim krajem, in da bi bilo višemu pastirju kmalu mogoče pomagati v tej potrebi!

Krasna je bohinska narava v tem času. Pridelki dosedaj povsod lepo kažejo: da bi le nesreče ne prišle čez nje! Tujcev sedaj še ni, prignalo jih bode vroče poletje. Pred kratkim je neki sitnež bil, kateremu je bilo menda samo na tem, da bi slap Savice videl, kakor Angleži, ki so zadovoljni, da so le bili v kakem kraju, ako že kaj vidijo, ali ne. Že pozno popoldne je šel z malo družbo proti slapu; zato ga je pa tudi vreme po pravici plačalo, kajti dež ga je premočil, da bo pomnil, kje je slap.

Iz Borovnice. (Pogled v Bosno in še kaj družega II.) Bog zna, kakšno je življenje pri trapistih, sem že večkrat mislil; saj to sem čul in tudi čital, da je to

* Vidili smo te dni zali svetilnjak, novo prezalo bandero in mnoge druge olepšave v cerkvi in zunaj cerkve, kar vse dela šentvičanom veliko čast: oni so lep izgled, kaj se pravi svojo vero očitno pričati in spoznavati. Vr.

najojstreji red. Dosti je zanimivega, kar še ni bilo v „Danici“, pa jaz ne mislim in ne morem vsega opisati. Predno pa vsaj nekoliko povém, kaj da sem čelal v „novicijatu“, naj kaj družega še povém.

Trapisti sprejmejo vsakega katoličana v „red“, če tudi ima že štiri križe na herbtu, samo da je zdrav, in sploh za kakošno delo še sposoben. Novinec, ako zapusti samostan enkrat ali dvakrat, sprejmejo ga še nazaj, ako želi; če pa v tretje to stori, ne sprejmejo ga več. Novinci so en mesec ali dva v svoji obleki, potem dobijo redovno obleko in drugo ime. Po obleki pa se ločijo v dve versti: največ je priprostih bratov, in leti imajo rujavo obleko, in moliti imajo vsaki dan določeno število očenašev, ali rožni venec. Duhovni in drugi, ki umevajo latinsko, pa imajo belo obleko, in se tudi imenujejo „koristi“, ker v cerkvi v koru opravljajo dnevne ure ali molitve. Ker imam drobtinico zmožnosti v petju, in ker sem v latinskih knjigah tudi večkrat že nekaj stikal, vverstili so me med „koriste“.

Zjutraj ob dvéh zapél je pri spalnici zvonec, kateri ima čudno moč; kajti v par minutah bili smo vsi v cerkvi, in smo začeli moliti, kar je terpelo dve uri; na to smo se šli umit, bila je sv. maša, nekaj molitve, in potem smo dobili vsak en verček piva in kosec kruha. Potem smo se vverstili kot vojaki, in vsakemu se je določilo z znamenji ali pa z besedo, kaj bo le delal. Malo me je skerbelo, kaj bom delal, ali strah je zginil, ko me prečast. subprijor vpraša, če znam pométati? O to pa še bolje nego ženske, rečem, in dobil sem metlo in hajdi šli smo, en Pater in nekaj novincev, od praga do praga; in takovo orožje smo sukali vsaki teden dvakrat. Čez dve ali tri ure smo se umili in šli v cerkev. Ob enajstih bil je obed ali kosilo. Dobil sem verček piva, kos kruha, prižgane juhe, sočivja ali kaj družega od rastlinstva. Da nimajo redovniki trapisti mesnih jedil, je sploh znano, in tudi maščobe nimajo druge, razun olja. Ob nedeljah pa smo imeli mlečen rajž, mesto pečenke. Iz obednice gredé v cerkev molili smo „Miserere“ in še nekaj molitvic, potem pa smo imeli eno uro počitka.

Ob eni bili smo zopet v cerkvi, po molitvah smo šli delat. Dobil sem predpasnik, in pa lesene coklje na noge in hajdi na vert. S prvega so se mi taki čevlji jako nevkretni zdeli, in opraviti sem imel, da se nisem sam sebi smejal; pa kmalu sem se jih privadil, da sem dovolj spretno hodil. Čez tri ure smo zopet odložili lopate in coklje, in se umili, potem pa smo imeli novinci poduk, drugi dan pa vaje v petju, in to se je vedno verstito. Na to smo šli zopet v cerkev. Kadar smo pa imeli kak prosti trenutek, šli smo zraven cerkve v veliko sobo, ki ji pravijo „kapitelj“. Tam je imel vsaki odločeno mesto, in je lahko kaj čital ali se učil.

Večerja bila je podobna opoldanjemu obedu; včasih bilo je tudi kaj sadja, ali mali komadič sira, ki ga Trapisti sami napravljajo. Jedila so vse tako pripravljene, da se zamore jesti z žljico; vilic nikoli ne rabijo. V postu ali v postnih dnéh pa se hrana nekoliko skerči, in treba je želodec že malo v strah djati. Ob sedmih bil je sklep ali „komplet“, in prišli so tudi drugi rujavi bratje v cerkev, ako niso prej bili. Nazadnje smo vsi skupaj zapeli: „Salve Regina, mater misericordiae. . . Ad te clamamus . . . ad te suspiramus“ itd. Kako mila je vsaka besedica! in kako ginljivo je, ko vsaki večer, ko vročina in teža dneva mine, petdeset do sedemdeset redovnikov poje in kliče k premili Kraljici nebeški. Cistercijenci ali trapisti imajo še posebno čiščenje do Marije Matere Božje, in vsaka njihova cerkev mora biti Nji posvečena. Ob osmih pa smo šli spat, in predno zaspij, naj še kaj povém. Pripoveduje se, da trapisti v mertvaških trugah spavajo, in da imajo vedno eno jamo

skopano in jo hodijo gledat; in kadar se srečajo, da se pozdravijo z „Memento mori“; ali vsega tega ni nič.

Trapisti še po smerti ne dobijo mertvaške truge ali rakve, marveč se jim da nekaj oblačila, ki se zove „škapulir“, zagerne nazaj čez obraz, in se zakopljejo kot pušavniki; na grob pa se vsakemu vsadi priprost lesen križec.

Govoriti pa med seboj ne smejo, razun med predstojnikom, ali novinci z učenikom novincev; poprej pa se mora z znamenjem dovoljenje prositi; zato se tudi pozdravljajo ne, samo z glavo se eden drugemu malo prikloni, in vse je dobro.

Postelja je priprosta in terda; vender je postelja, in mirno sem zaspal, bolje nego bogatin na svoji pérnici.

Drugi dan bil je podoben prvemu; prali smo oblačila in vse drugo delali, bolj blizo samostana. Bratje v rujavi obleki pa so šli po polja in drugod, kakor čas delo nanese.

Obleko imajo razun hlač vso sukneno, in poletu je to zelo gorko. Za pokrivalo imajo kapuce, in tudi mala pletena kapica, pa največ jih je vedno gologlavih.

Redovnikom nekteri očitajo, da so lenuhi; no ci-stercijanom tega ne morejo, ker delajo vsi, in vse, duhoven ali prosti brat. Ko sem dobil žulje na rokah in kolenih, mislil sem za gotovo, da ne bodem več zapustil samostana, pa Bog mi je, če ne za vselej, vsaj za nekaj časa odrekel to milost. Dobil sem dve pismi z doma; mati so bili hudo bolani, in da ne sedijo pri zlati skledici, je gotovo. Stariše imam le enkrat; mislil sem in mislil; in čez tri tedne sem zapustil samostan.

Ali sem prav storil, ne vem; mislim pa, da ne; kajti kdor zapusti samostan, naj si bodi svest hudega vojskovanja. Ker pa sem zapustil Bosno, prišla je čez leto in dan Bosna k meni, in kako? to želim prihodnjič povedati, ako Bog dá.

Na Velehrad, kakor piše „Hlas“, je bilo v četrtek 21. majnika došlo 1000 Slovakov in z njimi 8 duhovnov. K temu pristavlja: Kako je to ljudstvo pobožno in dobroserčno! Ni bilo morebiti enega med njimi, kateri bi ne bil opravil svete spovedi, ter ne se vdeležil tako bogatih jubilejnih odpustkov. In te njihove pesmi — kako mило-žalno se razlegajo v hramu Gospodovem! Pri slovesnih službah Božjih, jutrajnih in poznejših po desetih, so do enega vsi bili pričujoči in zadostovali so svojim kopernečim željam ter poljubovali iz cele svoje duše svetinje sv. Cirila, slovanskega apostelja. —

Poživili so se v hramu Gospodovem velehradskem in poveslili se v lepotah, ki so vse skerbljivo ogledovali. In glej pa tudi, kako so se domú vračali vsi srečni; vender lotila se jih je tolika bridkost pri slovesu, da so goste solze prelivali. Takega sprevoda, tako posebno guljivega še ni bilo na Velehradu. —

Slovenci! Od teh sorojakov se učimo, kako se gre na božjo pot.

Bosna. V nadškofovski mladenšnici v Travniku se s kimovcem 188³/₆ prične 4 gimnazijalni razred. Semeniška stavba je toliko napredovala, da se bode še to leto dozidala druga tretjina poslopja, to je, prednje lice (pročelje) s kapelico. Prošnje za sprejetje v gimnazijo se pošiljajo do ravnateljstva te naprave. —

Šmarnice v Sarajevu je pričél in sklenil presvetli nadškof. Razlagali so to leto lavretanske litanije. — V Cerkvi sester usmiljenic je imel šmarnice vsaki dan ob 3 popoldne gosp. kanonik Jagatić. —

Francišškanska okrajina „Bosne sreberne“ je 12. majnika obhajala svoj glavni kapitel v Sutjeski (Soteski) in zgodite so se razne spremembe. „Redoderžavnik izbran je prečast. O. Anton Čurić, do tadaj župnik v Zenici. kustos: O. Ilija (Elija) Oršolić, bivši gvardijan, dekan in župnik v Polisi. Definitorji: O. Blaž

Kulier v Rimu, O. Jerko Mihaljević, župnik, O. Angel Sunjić, gvard. in župnik, O. Lovro Gerlić. Tajnik: O. Jakov Matković. Preč. O. Ilija Čavarović, bivši provincijal, postal je župnik v Trmošnici in dekan Toliške dekanije. Veleč. O. Nikolaj Barač, bivši kustos, postal je župnik v Gučji gori; veleč. Mijo Batinić, exdef., zdaj župnik v Bugojnu; O. Štippo Čičak, exdef., župnik v Toči; O. Andrijan Buzuk, exdef., župnik v Podbumu in še mnogo drugih prememb, katerih pa ne kaže tukaj naštevati, ker so pri nas osebe neznane. Umerl je Fra. Mijo Dudić, župnik v Podkraj-Dželilovcu. „Pokoj mu duši!“

Keršanske procesije po slovenskih gorah.

Veličastne so pač res procesije sv. katoliške cerkve, v kateri verni kristjani očitno vsegamogočnega Boga slavijo in častijo; glasnejše in serčneje se dvigajo združene molitve pred tron Najvikšega; pravoverni kristjani se v celih trumah pomikajo dalje, kakor veličastna, serčna in mogočna vojska, pravi odsév poveljačne cerkve na zemlji. Po mestih obhajate procesije s sijajnim bliščem in mogočnim spremstvom; mi po deželi se vam meščanom v tej zadevi pač primerjati ne moremo, vender pa tudi procesije na deželi imajo mnogo mikavnega, pa ganljivega, kar mora keršansko serce širiti. Naj danes omenim procesij o Veliki noči in na praznik sv. Rešnjega Telesa v Javorji, ki ste bili zanimivi zavoljo imenitnega dostojanstvenika, kateri se jih je vdeleževal.

Javorska duhovnija je razkrojena po hribovji med Šmartinsko in Šentviško faro in ima svojo farno cerkev na Javorskem hribu, kateri 638 čevljev nad morje šterli, in je oddaljen 2 uri od Litije. Misli se, dragi čitatelj, na dokaj visok do'enski hribček o velikonočnem času. Ljuba spomlad vsako stvar na novo oživlja, vsa natora vstaja od zimskega spanja, dolenski hribček prijazno ozelenuje, že se drobni pučji iz posameznih germičev oglasujejo. Jasno je jutro velikonočne nedelje, čisto kot ribje oko je nebo, hladni vetrič čez hribovje pihljá. Beli dan oznanujejo glasni zvonovi, o svitu priterkavajo k svetemu jutru. Na zgodnje jutro pred solčnim vzhodom hiti po gorskih stezah verno ljudstvo k farni cerkvi vdeležiti se veselo procesije častiljivega Jezusovega vstajenja. — Ali pa zdaj v praznik sv. Rešnjega Telesa. Vsa natora že poganja in nam kaže svoj plod, že sterna lepó poganja, vse je v zelenji in cvetji. Verno gorsko ljudstvo se zopet veseli častiljivega praznika ter hiti radostno pod senco zelenega bukvoja proti farni cerkvi vdeležiti se službe božje, vdeležiti se toliko priljubljene procesije. Zvonovi le gostejše drobijo, možnatji pokajo, vesela procesija se pričenuja. Verno ljudstvo vverstuje se par za parom v procesijo, vsi v narodni kmečki obleki. Ni ga gosposkega med njimi, ni ga, kateri bi govoril drugi, kakor svoj materni slovenski jezik, većinoma imajo po stari keršanski navadi molke v rokah in glasno molijo sv. rožni venec, drugi zopet pobožne pesmi prepevajo, drobni tički pa njih petje spremljajo z živim žvergolenjem po zelenih vejah. Prikaže se iz cerkve baldahin (nebo), ki ga nosijo štirje ključarji nad Najsvetejšim. Za baldahinom pa mlad gospod v najličniši salonski opravi, z njim mlada čversta gospá. . . . Kdo je ta gospóda med prostim gorskim prebivalstvom? — Svetli vojvoda Pavel Meklenburški je s svojo blago soprogo Marijo, s princesinjo Windischgrätz-ovo. Kokor se ta visoki gospod redno vsako nedeljo službe božje v Javorjih vdeležuje, ako je le domá v grajščini Wagensperški, tako je tudi prihitel na velikonočno nedeljo že ob solčnem svitu k procesiji vstajenja, in zopet zdaj k procesiji na praznik sv. Rešnjega Telesa. Ko je bil svetli vojvoda opomnjen, da bi znala pot njegovi blagi gospej pretežavna, vročina prevelika biti, on odgovori, da odločno se hoče procesije

vdeležiti, ter ljudstvu dati dober zgled. O v resnici bil je prelep zgled, ko mladi vojvoda z drugim vernim ljudstvom poklekujе pred Njim, pred katerim so nekda j v Betlehemu kralji klečali, ki ga nebeške gospostva molijo; upajmo pa, da je tudi prejemal blagoslov od Njega, kateri je studenec vsih milosti. Naj bo blagi svetli vojvoda v molitev priporočen posebno tudi sinovom in hčeram sv. očeta Frančiška, on, kateri sam okuša, kako prijeten je „Bismarkov kulturkampf“ v državi, češ da, „strahu božjega in pobožnih šég?“ Dobrotljivi Jezus pa nam dodeli, da kakor Ga zdaj v veri spoznavamo, Ga bomo enkrat na večno uživali.

Razgled po svetu.

Dunaj. Učiteljske službe. Prav važno naredbo je izdal naučni minister oziroma na oddajo učiteljskih služb, katerih nobena — ne začasno in ne za stalno — se ne bo podelila prosivcu, ki ima kake madeže na svojem poštenji, ali če je že morebiti tudi sodnjija imela z njim opraviti. Prepričali so se namreč, koliko hudega je od tod izviralo, ker se na to ni zadosti oziralo. Slehern lahko previdi, kako imenitno opravilo je odgoja mladine, na kateri je zastavljen ves up prihodnosti. Cerkev to najboljše vé, zato si toliko prizadeva otroke precej od prvega trenutka posvečevati; kolikor bolj pa se njena oblast in delavnost v tem opravilu vtesnuje, toliko več imamo razuzdancev, tatov, ubijavcev in poslednjič rovarjev zoper cerkev in državo.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Za smert bolna za pomoč, ali saj za voljno poterp-ljenje priporočena N. lj. G. in sv. Jožefu. — Nevarno bolna oseba priporoča se v bratovsko molitev, da bi na priprošnje N. lj. Gospe, sv. Jožefa in sv. Antona Pad. zadobila pomoč in zdravje, če Božja volja. — Da bi mogli srečno prvi pridelek spraviti. — Mati priporoča svojo hčer, da bi bila obvarovana posvetnosti in nevarnosti tega sveta. — Neka družina v prehudem dušnem razdjanji, da bi na posredovanje najsv. Družine luč vére in upanja posijala med-nje. — Eden večih dobrot-nikov ubožnih dijakov, prav hudo bolan, je serčno priporočen v bratovsko molitev za zdravje, če je Božja volja, — zlasti naj tudi šolska mladina moli zauj. — Neki velik dobrotnik in neka dobrotnica bolj slabega zdravja — sta goreče priporočena za pomoč v vsakem oziru. — Mati priporoča svojo omoženo hčer za edinst v zakonu. — Hči v nevarni službi od matere priporo-čena za obvarovanje pred dušnimi nevarnostmi. —

Zahvale.

Po premagani prav hudí bolezní se je bilo gospodu precej zboljšalo; nasledoval pa je neprevidoma nov smertni napad v prehudo našo žalost; toda po živem in serčnem zdihovanji k Mariji Devici na Šmarni gori se je v kratkem zopet tako zboljšalo, da so zdaj zopet iz nevarnosti. Zato pa bodi na vso moč češena N. lj. G. na Šmarni gori!

Blizo Ljubljane.

Češena in hvaljena naj bo na vse veke naša ljuba Gospa presvetega Serca, za pomoč v neki zlo težavni dušni zadevi.

V Ljubljani.

A. A.

Koledar za prihodnji teden:

15. rožnika. S. Vid in tovarši. — 16. S. Janez Franc. Reg. — 17. S. Adolf. — 18. Ss. Feliks in Fortunat. — 19. S. Julijana Folkon. — 20. S. Silverij. — 21. Četerta nedelja po Biuk. S. Alojzij.

Iz rimskega zapisnika mučenicov. *)

1. prosinac.

Praznik obrezanja Gospodovega; zadnji dan v osmihi praznika rojstva Gospoda našega Jezusa Kristusa in prvi dan leta.

Sv. Almahij, puščavnik in mučenik. Slišati, kako nečloveško se koljejo in pobijajo ljudje pri javnih ljudskih igrah v poganskem Rimu, sveti mož zapusti puščavo. hití v sveti gorečnosti v rimsko mesto, se brez strahú ondi podá med bojevavce, ki so bili gladijatorji imenovani — hoče ondi ustaviti nepotrebno klanje in prelivanje človeške kervi ter kliče med bojevavce in gledavce: Osmi dan Gospodovega rojstva je danes, nehajte se klati, popustite malikovanje, odstopite od oskrunjenih daritev! Na povelje pričujočega poglavarja mesta, Alipija, ga pa gladijatorji zagrabijo, na tla veržejo in v kosce raztergajo, leta 404. Blagi namen sv. mučenika je bil pa vender dosežen; zakaj cesar Honorij je kmalo na to Rimljanom prepovedal, s takimi kervavimi, nečloveškimi igrami pečati se.

Sv. Bonfilij Monald, spoznovavec izmed sedem vstavnovnikov reda „služabnikov presvete Device Marije“ ali „Servitov“ in prvi prednik tega reda. Bil je neizrekljivo goreč častivec Marijin, od ktere je bil zavoljo svojih zaslug nekega dne kar nagloma v nebesa poklican leta 1262 v mestu Firencu na Laškem.

Sv. Evgenij, opat v št. Klavdiškem samostanu na Francoskem, učenec sv. Romana in Lupicina, silno učen in pobožen mož, zelo ojster sam do sebe, bil je tudi obdarovan s to posebno milostjo, da je v neprenehani molitvi tako rekoč v vedni zvezi bil z Bogom. Umerl je leta 514, odlikovan od Boga z raznimi čudeži.

Sv. Evfrozina, devica, živela je v nekem samostanu v Aleksandriji in je bila znana po svojih čeduostih in raznih čudežih. Umerla je blizo leta 470. Navadno se nahaja njeno ime v Koledarjih na 11. dan mesca februarja.

Sv. Fulgencij je bil škof v Ruspah (Ruspe) v Afriki za časa groznih preganjanj kristjanov po ljutih Vandalih, divjem Arijanski krivoveri vdanem narodu. (Krivoverec Arij je učil, da Kristus ni Bog enega bitja in ene natore z Bogom Očetom.) Zavoljo svoje nenavadne učenosti in svetosti se je ta škof krivovercem nevaren zdel, jeli so ga zato preganjati in moral se je umakniti na otok Sardinijo. Ko so se viharji preganjanja polegli, vrnul se je zopet k svoji čedi, ki jo je z besedo in djanjem spodbu- doval do konca svojega življenja leta 533.

Sv. Gregorij, posvečen s sveto Nono, je imel tri otroke, svetega Gregorija Nazijanskega, cerkvenega učnika, svetega Cezarija in sveto Gorgonijo. To raj vsa

*) Pod tem naslovom prinašala bode zanaprej „Danica“ prav kratke obrise življenja in mučenitstva svetnikov, ki se jih spominja sv. Cerkev vsaki posamezni dan leta. Ker je število teh svetnikov silno veliko, hočemo posneti le najimenitnejše iz rimskega „martirologija“. Pričnemo z novim letom in tako vedno dalje.

sveta družina: Oče svetnik, mati svetnica, otroci svetniki! Pozneje se je dal Gregorij mašnika posvetiti in je postal škof v Nazijanžu, kjer je veliko dobrega storil za zveličanje svoje čede. Dosegel je veliko starost blizo 100 let.

Sv. Konkordij, mašnik in mučenik v Spoletu (Spljetu), ki so ga s kolmi bili, na tezavnici vse ude mu raztergali in na pol mertvega v ječo vergli. Ondi ga je angelj z nebes tolažil in poterdil; rabeljni so ga pa ob glavo djali leta 178.

Sv. Odilon, mašnik iz reda sv. Benedikta in opat v slavno znanem samostanu Klunijaškem (Clugny) na Francoskem. Znamenit je posebno zato, ker je on prvi začel v svojih samostanih bolj slovesno obhajati spomin vernih duš in je zato odločil prvi dan po prazniku vseh svetnikov. Papeži so to lepo navado poterdili in v vsi Cerkvi razširili. Tako je nastal praznik vernih duš. Umerl je sv. opat 1049 na popotovanju, ko je obiskoval samostane.

Ta dan se obhaja tudi spomin trideset svetih mučenikov vojaškega stanja, ki jih je zavoljo Jezusove vere cesar Dijoklecijan dal v Rimu umoriti.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Procesije sv. Rešnjega Telesa — kako so bile lepe in častitljive v praznik sam in naslednjo nedeljo pri najlepšem vremenu — ali jih čemo popisavati? Morali bi pričeti pri najpriprostejši duhovni na deželi in priti do preslavnih obhodov v Šenkjavžu, pri Franciškanih s prekrasnim baldahinom, predragimi paramenti itd., in drugod v Ljubljani. Sej povsod so to opravili najčastljivše, kar koli je bilo mogoče! Naj kdo stopi tudi že po teh zalih doveršenih opravilih kamor koli po deželi, — povsod mu pričajo še dolgo v nebó kupci mlaji, zastave, venci itd., koliko češenje do presv. R. Telesa in tega praznika ima naš narod. Po vsi deželi te obhaja vtis, kako da bi se te dni bila obhajala preslavna zmaga.

V Ljublj. škofiji. Duhovske zadeve. Razpisano je stoljno dekanstvo (drugo dostojanstvo), do kterege imajo pravico, kateri so kanoniki cesarske vstanove, ali če kdo ob enem taki postane; zraven sta razpisana dva kanonikata vstanove in patronata cesarskega. — Umerl je č. g. Jan. Sodnik, župnik v Koprivniku. R. I. P.

Birmali bodo premilgosp. knez in škof dr. Misija po naslednjem redu: 14. rožnika (jun.) v Gradu; 15. v Kranjski gori; 16. na Jesenicah; 17. v Radoljci; 18. v Kropi; potem 30. na Verhniki; 1. malga serpana (jul.) v Logatcu; 2. v Planini; 4. v Cirknici; 5. v Starem tergu pri Ložu; 6. na Bloksh; 7. v Sodražici; 8. v Ribnici; 9. v Laščah. — V Ljubljani je bilo o Binkoštih birmalih 2596, iz 70 duhovnij naše škofije; 8 jih je bilo tujih.

Novo cerkev so pričeli zadati v Požunu, kakor pišejo v „Slov. Nov.“ 26. maja je vložil temeljni kamen posvečni škof in požunski župnik Drag. Heiller.

Birmali v Lavant. škofiji bodo prevzviš. gosp. kn. škof 6. rožn. pri Vurbergu; 7. pri sv. Urbanu (ob enem zvonove posvetili); 8. pri sv. Andražu; 9. pri sv. Lovrencu; 10. pri sv. Marjeti; 11. pri sv. Marku; 13. v Ptuj v slov. fari; 14. ondi v mestni fari; 15. na Hajdinju.

Gorica. Birmali bojo presvitlji nadškof: 14. rožnika v Bolcu in v Čezsoči; 15. v Logu; 16. v Soči; 17. v Trenti; 18. na Serpenici in na Ternovem; 19. in 20.

v Dreženci; 21. v Koboridu; 22. v Stanem selu in v Kredu; 23. v Borjani (24. bodo posvetili ondotno cerkev); 25. v Logéh; 26. v Breginji; 27. v Selu (28. bodo posvetili ondotno novo cerkev); 29. v Koboridu; 30. na Livku.

Č. g. Jan. Visintini, kaplan v Fari, je postal ondi oskerbnik, in duhovnija je razpisana. —

Kolera. V velike gnjezda šiba sega. V Madridu so že vravnali bolnišnico za kolero. V Londonu se je tudi pričela.

Zanimiva razsodba. V Bristolu na Angleškem je neki oderuh tožil ubožnega človeka, kteremu je bil posodil nekaj denara na ogromni pridobitek po 25% na mesec. Nasledek je bil, da je dolg v kratkem narastel na 480 gld. Sodnik je bil primorau dolžnika obsoditi k plačevanju, ker na Angleškem nimajo kake postave zoper oderuhe; zato je pa dolžniku naložil, da mora vsaki mesec plačati 30 kr., kajti več ni zmožen si zaslužiti. — Požeruh tedaj bi moral živeti še 145 lét, da bi mu bil izplačal ves tisti dolg.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji. Prestavljeni so č. gg.: Fr. Murkovič v Št.-Il. v Slov. gor.; Fr. Klepač v Stari terg; Fr. Osterec k sv. Tomažu pri V. ned. — Umerl je č. g. Andr. Lenarčič, župnik v Pilštanju. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za opravo ubožnih cerkev ljubljanske škofije: Od sv. Helene 11 gld. 30 kr. — Z Osilnice 7 gld. — Z Lučin 16 gld. — Gospodičina Tereza Bučerjeva 5 gld. — Iz Kroke 18 gld. — S Suhorije pri Košani 19 gld. — Fara 3 gld. 34 kr. — Iz Hotiča 7 gld.

Za študentovsko kuhinjo: Fara Peče 3 gld. — G. V. 1 gld. — Neimenovana 50 kr. — Prijatelj iz L. — 5 gld. 30 kr. — Preč. g. J. Z. R. 15 gld. — M. Š. R. 2 gld. — Neimenovan prijatelj 5 gld.

Za sv. Detinstvo: Č. g. Gašp. Vilman, duh. oskerbnik na Selih pri Šumbreku, 15 gld. 30 kr. — Čast. g. Janez Šega, kaplan v Kostanjevici, 17 gld. — Ana Merzlikar 5 gld. 59 kr. — Iz Naklega 6 gld. 89 kr. — Maks A. 1 gld. 2 kr. — Iz Leskovca po č. g. kapl. Fr. Grivcu 3 gld. 50 kr.

Za cerkev sv. Cirila in Metoda v Solunu: Meimen. 5 gld. — Ljudmila Kr. 1 gld. — Čast. gosp. župnik A. Brezovnik 2 gld.

Usmiljenim sestram v Filipopolu: Čast. gosp. župnik And. Brezovnik 1 gld. 40 kr.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Neimen. 5 gld. — G. V. 1 gld.

Za kapelo v Marijanišču: Čast. gosp. Janez Zorec, župnik, 10 gld. — Čast. gosp. Jakob Dolenc, zbirko v cerkvi na Igu 44 gld. 37 kr. — G. Leopold Čuk 50 gld.

Za afrikanski misijon: J. R. 1. gld.

Za stolno cerkev v Sarajevu: Neimenovan 5 gld.

Za najpotrebniše misijone: A. R. 30 kr.

Za bratovščino brezmad. spočetja: Po čast. gosp. Fr. Grivcu 1 gld. 20 kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. G. v S.: Vse došlo in pride na versto; lepa hvala in pozdrav. — G. d. r.: Lepa hvala pro praesentibus et futuris. Dajte se viditi.